

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/196/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211229181
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7211229181.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci navrhovateľa : Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie 13, IČO: 44 518 684, proti odporkyni : M. Ž., A. W. Q. O., F. XX, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou Annou Nagyovou, zamestnankyňou Okresného súdu Košice II, v konaní o 380,74 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 15C/173/2012-40 zo dňa 6.2.2013

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvého stupňa) návrh navrhovateľa na zaplatenie 380,74 € s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol tak po zistení, že dňa 9.10.2010 bola medzi Mestom Košice ako vlastníkom a prenajímateľom a odporkyňou ako nájomkyňou uzavretá zmluva o nájme bytu č. 25 na Podjavorinskej ul. č. 10 v Košiciach na dobu určitú od 1.6.2006 do 31.12.2006. Odporkyňa užívala byt aj po skončení nájomného vzťahu, teda aj v žalovanej obdobe od 1.1.2008 do 31.12.2008. Nájomné za rok 2008 pre uvedený byt bolo určené sumou 24,23 €. Z vyúčtovania nákladov za služby spojené s bývaním za rok 2008 súd zistil, že odporkyni vznikol za uvedené obdobie nedoplatok 356,51 € a po pripočítaní nájomného vo výške 24,23 € za mesiac december 2008 tento nedoplatok predstavoval 380,76 €. Odporkyňa prevzala vyúčtovanie dňa 24.5.2010 a v lehote určenej v tomto vyúčtovaní, t.j. do 30 dní nedoplatok nezaplatila. Upomienkou zo dňa 13.9.2011 navrhovateľ vyzval odporkyňu na zaplatenie nedoplatku do 15 dní od obdržania tejto upomienky.

Právne súd posudzoval vec v zmysle ust. § 451 ods. 1,2 Obč. zák. v spojení s ust. § 107 ods. 1 Obč. zák.. Konštatoval, že odporkyňa v žalovanom období užívala byt bez právneho dôvodu bez toho, aby zaplatila náklady za poskytnuté služby a predpis platby za užívanie bytu za mesiac december 2008, čím sa bezdôvodne obohatila na úkor prenajímateľa.

Vzhľadom na námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou odporkyne súd skúmal jej dôvodnosť. Z vykonaného dokazovania uzavrel, že uplatnený nárok je premlčaný v celom rozsahu, pretože tento nárok mohol uplatniť prvýkrát u platby za užívanie bytu v decembri 2008 dňom nasledujúcim po splatnosti, t.j. 11.1.2009, a tak dvojročná lehota na vymáhanie mu uplynula 11.1.2011 a u vyúčtovania služieb za rok 2008 do konca mája nasledujúceho roka, t.j. do 31.5.2009 mal prenajímateľ vyúčtovať služby za predchádzajúci rok a prvýkrát mohol uplatniť tento nárok dňom 1.6.2009, preto dvojročná lehota na vymáhanie nároku z vyúčtovania mu uplynula 1.6.2011. Keďže navrhovateľ podal návrh na začatie konania na súde až 18.10.2011, je jeho nárok premlčaný. Z týchto dôvodov žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Odporkyňa bola v konaní plne úspešná, trovy konania jej však nevznikli, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie. Nesúhlasil so záverom súdu o premlčaní uplatneného nároku. Poukázal na to, že čas plnenia predmetného bezdôvodného obohatenia nebol medzi ním a odporkyňou dohodnutý, a preto sa navrhovateľ mohol zaplatať nároku domáhať až potom, čo odporkyňu na plnenie vyzval. Odporkyňa bola vyzvaná na plnenie dňa 24.5.2010, kedy jej bolo doručené vyúčtovanie nedoplatku, a to v lehote 30 dní, t.j. mala plniť do 24.6.2010. Takto sa navrhovateľ mohol domáhať bezdôvodného obohatenia najskôr dňa 24.6.2010 a keďže podal návrh na začatie konania dňa 18.10.2011, urobil tak v dvojročnej premlčacej lehote, z ktorého dôvodu je tento návrh uplatnený včas.

Opatrovníčka odporkyne zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1,3 O.s.p. a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť.

Rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní pred súdom prvého stupňa k takej vade konania, na ktorú odvolací súd v zmysle ust. § 212 ods.3 O.s.p. prihliada z úradnej povinnosti, lebo mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., pretože takýmto postupom súdu je účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, konkrétne realizácia jeho procesného práva účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu. Táto vada konania je dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie v súlade s citovaným ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. V odôvodnení sa súd, rozhodujúci o uplatnenom nároku, musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súdna rozhodnutie musí preto obsahovať stručný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmať v dôsledku opravného prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že o nepreskúmateľný rozsudok ide vtedy, ak dôvody neobsahuje alebo sú nezrozumiteľne podané. Odôvodnenie musí byť úplné v zmysle, že sa vyporiada so všetkými otázkami riešenými v konaní a musí byť v súlade s výrokom.

Odvolaním napadnutý rozsudok nemá uvedené náležitosti, preto nemohol byť predmetom odvolacieho prieskumu. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé ako (na základe akých skutkových zistení a z ktorých vykonaných dôkazov) súd ustálil okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby žalobou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Predmetom konania je zaplatenie sumy 380,74 € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo odporkyni užívaním bytu vo vlastníctve Mesta Košice a v správe navrhovateľa s tým spojených služieb za obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008, kedy byt užívala bez právneho dôvodu (po skončení nájmu dohodnutého na dobu určitú dňom 31.12.2006 - poznámka odvolacieho súdu).

Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Obč. zákonníka). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Obč.zák.) tomu, na úkor koho sa získal (§ 456 Obč.zák.). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 Obč.zák.).

O plnenie bez právneho dôvodu sa jedná, ak právny dôvod od počiatku neexistoval.

Bezdôvodné obohatenie na úkor vlastníka vzniká aj užívaním jeho veci (bytu, nehnuteľnosti) bez právneho dôvodu. Neoprávnený užívateľ tak získava majetkový prospech, zodpovedajúci čiastke obvyklého nájomného.

O takýto prípad ide aj v prejednávanej veci, lebo odporkyňa užívala byt v žalovanom období bez právneho dôvodu, v ktorom navyše využívala aj služby spojené s užívaním bytu bez toho, aby platila úhradu za ne.

Opatrovníčka odporkyne vzniesla námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, ktorú bližšie neodôvodnila.

Pre rozhodnutie v danej veci je preto potrebné v prvom rade posúdiť (ne)dôvodnosť tejto námietky. Ak sa totiž dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (§ 100 ods. 1 Obč. zák.).

Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Obč. zák.).

Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Obč. zák.).

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (v ods. 1) a objektívna (v ods. 2). Začiatok ich plynutia je stanovený odlišne a odlišný a na sebe nezávislý je aj ďalší priebeh ich plynutia, ako aj ich skončenie.

Ich vzájomný vzťah je však vyjadrený tak, že subjektívna premlčacia doba môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby.

Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Začiatok je teda stanovený nezávisle od subjektívnej vedomosti oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia.

Naproti tomu pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa teda vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti aj skôr.

Inak povedané, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny okamih, keď sa oprávnený preukázateľne dozvie (teda nie, keď sa mohol dozvedieť) také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde.

V prejednávanej veci okamih preukázanej (skutočnej) vedomosti (nie predpokladanej, možnej vedomosti) navrhovateľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho rozsahu na strane odporkyne z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, z ktorého dôvodu vecnú správnosť rozsudku nie je možné preskúmať.

Úlohou súdu v ďalšom konaní bude preto na základe doposiaľ vykonaného dokazovania a dokazovania doplneného po vrátení veci ustáliť okamih, kedy sa navrhovateľ skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane odporkyne a jeho rozsahu (nie kedy sa mohol dozvedieť) a následne opätovne posúdiť dôvodnosť opatrovníckou vnesenej námietky premlčania a v závislosti od toho aj dôvodnosť samotnej žaloby.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vracia mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.